

TOVERI

Maailman suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä kaksikolme kertaa viikossa.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVÖ... LAUKI MOILANEN
ADOLPH SALMI... A. B. MAKELA
SULO SYVANEN

TOVERI

(THE WORKER) The organ of the Finnish workers in the Western States. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Kanadassa:
Yksi vuosi... \$2.25
3 kuukautta... \$1.30
Suomen ja muualla ulkomaille:
Yksi vuosi... \$3.50
3 kuukautta... \$2.00

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada:
One year... \$2.25
Three months... \$1.30
Entered as second-class mail matter July 15, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

"Sosialismi"-kokeilua

"Laajat sosialismikokeilut ovat yhtenä sodan seurauksena, ja sosialismin vastustajat huomaavat väitteensä toteutuneiksi. Kunkin maan hallitus on muuttanut kaikkien pääasiallisten tuotteiden suurimmaksi kuluttajaksi, ja siitä syystä nähty tarpeelliseksi ottaa tuotannon ja jaon haltuunsa."

Ylläoleva poiminto on erästä tšekäläisestä porvarilehdestä, jossa selitetään viimeaikaiset hallinnolliset toimenpiteet jokaisessa maassa "sosialisimikokeiluksi". Lukijakuntamme valistukseksi ei sinukaan olisi ollut tarpeellista ottaa juttua tässä käsiteltäväksi, sillä joka on kuukaudenkaan lukenut sosialistisia sanomalehtiä, tietäisi selittää jokaiselle porvarilehden toimittajalle eron sosialismin ja nykyisten toimenpiteiden välillä.

Mutta hiukan luvua sen käsittelevä saa. Siinä esitettävät porvarilehdistön syvä tietämättömyys, häikäilemätön tosiasiat vääristelyt ja yleisen mieltipiteen muokkaamisyritys työväenliikkeelle vastakkaiseksi. Juhonmuokkauksistaan on, että jos keran otetaan sosialismikokeiluista ne toimenpiteet, joihin hallitukset eri maissa ovat nykyisessä tilanteessa ryhtyneet, niin silloin siihen kuuluu myöskin se hirsipuu-ohjelma, tervajais- ja höyhenyseremoniat ja kaikki samanlaiset porvarillisen järjestelmän ja papiston kautta ajan ylläpitämättä inkvisitionilaitokset, venäläisne tsaarivallan aikaisine kidutuskampanoineen ja amerikkalaisine "kolmannen luokan" tunnustamisvälineineen, joiden avulla piknekortin ja muut samaan sakkiiin kuuluvat yhteiskunnan vartiit kiristävät tunnustuksia niiltä uhreilta joita ovat saaneet käsiinsä.

Nykyisen tilanteen aikana ja sen pakottamanahan ne kaikki ovat jälleen otetut käytäntöön. Samoin kuuluisi silloin imperialismin pyrkiminen militarismiin avulla, sillä sekin on viime vuosien toiminnan ilmiö kaikissa "sivistysmaissa".

Mutta kaikkialla ovat sosialistit ensimmäisinä taistelemissa niitä vastaan; kaikkialla ovat ne vaatimassa niiden poistamista, ja kansalaisvapauksien, ascendiruumisen ja pysyvän maailmanrauhan asettamista niiden tilalle.

Valtion omistus, johon nyt on pakosta ollut turvauduttava kaikissa sotamaissa siksi, että yksityisomistus on tehnyt vararikon, ei ole sosialismina, enempää kuin sitä on sotalaitskaan, joka sekin on valtion omistusta. Samantekevää on, olivatko tuotannonvälineet valtion tai yksityisten hallussa, jos ei niitä käytetä yhteiskunnan etujen mukaisesti. Ja sellaisessa yhteiskunnassa jossa suurin osa jäsenistöstä on kaikkia oikeuksia vailla, kuten kapitalistisessa yhteiskunnassa on laita kaikissa maissa, ei stuurka- ja jokaisystäväänä toivota, että Brittiläisen maailman jär-

tä yhteiskunnan etujen mukaisella tavalla. Rautateiden valtion haltuun otaminen ei merkitse ollenkaan sosialismina, mutta sekin osoittaa, että kapitalistisen järjestelmän puoltajat saivat häveten istua sakkiiin ja tuhkaan, sillä heidän ihailmansa yksityisomistus oli poistettava porvarienkin etujen takia, niin kunnoton se oli; sen vallitessa olisi porvarillisenkin järjestelmä ajanut karille; sen vallitessa ei voitu enää edes kapitalistiluokan omia etuja kunnollaan vallassa. Miten siite voitaisiin puhua, että koko yhteiskunnan muuttuessa yhdeksi yhtenäiseksi ja samaa tarkotusperää: koko ihmiskunnan onnellistuttamista varten työskenteleväksi joukoksi, sellainen järjestelmä voisi olla mahdollinen!

Sotatilanne on ratkaisuut paljon sellaista, josta ennen on väiteltä. Ja yksi sen antamista opeutuksista on juuri yksityisomistuksen täydellinen varrikko. Se on osottautunut tykkäänän kelpaamattomaksi. Mutta liikaa olisi odottaa kapitalistista järjestelmää pönkittävältä henkiselst san-tarmilaumalta, johon kuuluvat porvarien sanomalehtimiehet ja koko "sanampalvelijain"-joukko viheliäisimmästä nurkkasaarnaajasta, joka "uskonnonvapauden" liikaseen verhoon piiloutuneena koettaa tulkuttaa "aatettau" henkisen hämyryyden laiturilla, aina suurimman päivälehden toimittajaan ja yliopistoprofessoriin saakka, joka raharuhinasten miljoonillaan ylläpitämässä oppilaitoksissa myrkyttää opiskelevan nuorison miellä.

Sosialismin ja näiden kapitalismin asekkantajien aatteilla ei ole mitään yhteistä.

Työväenliikkeen ihanteet

Me puhumme paljon työväenliikkeen ihanteista ja vallankumouksellisista päämääristä. Mitä ovat siite nuo ihanteet ja päämäärät? Ne lyhyesti sanottuna sisältyvät taisteluun nykyisen taloudellisen riiston ja valtiollisen sarron lopettamiseksi ja pyrkimykseen luoda niiden sijalle työväen kansanvalta, sosialidemokratia, joka perustuu tuotannon ja jaon välineiden yhteiskunnallisel omistukselle ja kansanvaltaiselle johdolle ja jossa vallitsee eräällä samoin kuin sirtomaissaakin ja Yhdysvalloissa, jonka työtiaiset ovat perineet liikkeensä muodon ja hengen Englannista, pannaan pääpaino työväenluokan-tai oikeammin vain järjestyneiden työläisten-tämämpäiväisten huutavien tarpeiden pikaiselle tyydyttämisel. "leipä ja voi"-kysymykselle, kuten englantilaiset sanovat ja työväenluokan kasvattaminen suurta historiallista tehtäväänsä varten lyödään kokonaan laimin. Kun Englannin työväenpuole perustettiin ja työväestö alkoi itsenäisesti ottaa ensimmäisiä horjuvia askeleitaan valtiollisen elämän alalla, tämä puolue oimaksi ammattiuoniolta saman tämämpäiväisten tarpeiden tyydyttämistä koskevan ohjelman ilman mitään vakavia sosialistisia ihanteita ja vallankumouksellisia päämääriä. Puolueesta tuli revisionistinen, jota ei aina voimut porvarillismielisistä erottaa muusta kuin nimellä. Sen aatteenlevitys ja agitatorien jäivät hengettömiksi ja niiltä puuttui innoistavaa voimaa.

Seurasta tästä kaikesta on ollut, että Brittiläisen maailman jär-

jestyneet työläiset näinä historiallisina aikoina eivät ole kyenneet täyttämään tehtävänsä kyltilin suurella rohkeudella, horjumattomuudella ja pontevuudella. Englannin järjestynyt työväestö tuntee voimansa kasvavan. Se on sodan ajalla tullut tärkeimmäksi tekijäksi maan politiikassa. Se vaikutusvallallaan komentaa pääministerit ja muut valtiomiehet kysymään itseltään: Mikään hallitus ei voi väistää seistä maassa ilman järjestyneen työväestön tukea, jos tuo työväestö osaisi voimaansa oikein käyttää.

Niistä vaillinaisista tiedoista päättäm mitä meillä on käytettävänä, yhteiskunnallinen elämä vanhassa Britanniassa on käännekohtassaan. Vanha ja yksilöllisyyteen ja yksityisomistukselle perustuva järjestelmä horjuu. Englannin työtätekevää kansaa odottaa järjestyneiltä työläisiltä neuvoa tässä käännekohtassa. Minkälaisen neuvon järjestynyt työväestö antaa? Osaako se käyttää edukseen tätä historiallista hetkeä ja toteuttaa työväenliikkeen vallankumouksellisia ihanteita ja päämääriä?

Englanti on vanhin parlamentaarinen maa. Siitä huolimatta sen työväestön valtiollinen kehitystasto on ollut alhainen, mikäli itsenäinen työväenluokan valtiollinen toiminta on kysymyksessä. Se johtuu edellämainsentastamme työväenliikkeen ihanteettomuudesta aatteenlevitystyössä ja koko propagandan heikkoudesta. Vasta varsin viimeisinä aikoina - viimeisillä kuukausilla - on Englannin työväenliikkeessä alkanut ilmetä syväisempiä vallankumouksellisia virtauksia. Se on huomannut vastuunalaisen asemansa ja lähtenyt etsimään poljia, jolle toimintansa perustaa ja varmaa lopullista päämäärää, johon pyrkiä. Tämä ilmenee siitä ohjelmaluonnoksesta, jonka perusteella työväenpuolue ihmeisesti seuraavaan vaalitaistelun taistelee ja sillä valtaan pyrkii. Mutta ovatko Englannin työtätekevää kansan syvät rivit edes siinä määrässä tietoisia kuin heidän nimelliset johtajansa? Heistä, heidän luokkatietoisuudestaan (ei luokkatietoisuudestaan) riippuu työväenliikkeen päämäärät. Se hinduttaa liikkeen valtiollisen propagandan ja pyhittää luokkavaiston luokkatietoisuuden asemaan. Sillä ei valmisteta työväenluokkaa historialliseen tehtäväänsä. Hetken tarpeiden tyydyttämistä ei silti tarvitse eikä saakaan laiminlyödä. Niidenkin eteen on tarmolla työskenneltävä. Mutta yllinä kaikien meitä olkoon innoistamassa ihanteemme, toimintamme vallankumouksellinen päämäärä. Se antaa arvostelullemme pontta ja tekee meille mahdolliseksi esittää tuuta arvosteltavammee sijalle. Yhteiskunnallista vallankumousta varten meidän sosialidemokratien on työväenluokkaa kasvattava -vap.

Osuustoiminta elpyy Yhdysvalloissakin

Tähän saakka toisistaan erillään toimineet osuusliikkeet alkavat Yhdysvalloissakin päästä lähempään yhteistoimintaan keskenään. Toisistaan erillään toimivien osuusliikkeiden lukumäärä sellaisenaan ei merkitse edistystä osuustoimintaliikkeessä. Vasta yhteenliittymisessä on keino menestyseen. Siksiipä onkin syytä tervehdä ilolla kaikkia oikeita Amerikan tuhannen paikkeille noussevien osuusliikkeitten keski-päisestä yhteistoiminnasta.

Jo silloinkin kun kaksi tai kolme liittyy yhteistoimintaan kuttajien etuja silmälläpitäen, merkitsee se arvokkaan taloudel-

lisen ja siveellisen periaatteen käytännössä toteuttamista. Jokainen osuusliike on kansanvaltaisen kauppaliikkeen muistomerkki ja yhteistoiminnalle perustuvan yhteiskunnan siemensoilu. Ja silloin kun nämä kaikki eri liikkeet liittyvät keskinäiseen yhteistoimintaan, järjestään kukin liikkeensä tunnuslauseen: "Yksi kaikkien ja kaikki yhden edestä." muodostuu siitä ja pääsee liikkeelle arvaamattoman voimakas yhteiskunnallinen tekijä.

Joukko kaivosmiesten osuuskauppoja Illinoisissa ja muissa keskivaltioissa piti yhteisen edustajakokouksen syyskuulla, jolloin perustettiin keskusostoliike nimellä The Central States Co-operative Society, jonka esimieheksi valittiin Illinoisin State Federation of Laborin presidentti John Walker. Toinen joukko osuuskauppoja, luvultaan 24, on juuri liittynyt yhteistoimintaan Ohiossa, West Virginassa ja Länsi-Pennsylvaniassa Tri-State Co-operative Associationin nimellä. Yhdistys tekee jo liikettä ostamalla tuotteita vaunulastittain. Pacific Co-operative League harjoittaa mitä onnistuneinta osuuskauppaa liittynyt yhteen, tehden tavaratilauksia yhteisen keskusliikkeen kautta. The East-

ern States Co-operative järjestettiin New Yorkissa marraskuun 24-25 päivinä pidetyssä kokouksessa American Co-operative Leaguen toimesta. Sen välityksiamies Wm. A. Krause ja johtokunta on jo toimeensa. Jotkutuntaan kuuluu m.m. Joseph D. Cannon ja Russian Co-operative pankin edustaja, M. Fainberg. The Puget Sound Wholesale Rochdale Co-operative Society on myöskin muuan lupauksia osuuskusliike, joka perustettiin äskettäin. Ja nämä ovat vain muutamia niistä osuuskusliikkeistä, jotka jo menestyksellä harjoittavat liikettä.

Mutta keskittyminen ei rajoitu ainoastaan vähittäismyytäkapoihin, vaan järjestyvät keskusliikkeetkin. The Tri-State ja useat muutkin keskusliikkeet ovat jäseninä Co-operative League of America-järjestössä (Amerikan Osuusliittojen Keskusjärjestö), joka taas vuorostaan kuuluu International Co-operative Allianceen (Kansainvälinen Osuusliittojen Yhdistys).

Eikä siinäkään vielä ole kaikki; neljän miljoonaa nouseva Englannin osuustoimintäväestö on juuri tehnyt sitoumuksen yhteisestä kaupanteosta venäläisen kanssa. - Ralph E. Cheyney The Co-operative News'ssa.

MAILMANKATSOMUKSIA

MIELIVIKAISUUSTEORIAT MURHAJUTUISSA

alkavat käydä niin monilukuisiksi ja arveluttaviksi, että se on herättänyt suuttumusta tämän maan lääkärien piirissä. Viime aikoina on tullut mittei säännöksi vapauttaa murhajat ja varsinakin murhaajattaret, joilla vain on riittävästi varoja palkata lääketieteellisiä "asiantuntijoita" keksimään uusia mielivikaisuusteorioita. Näitä teorioita hankkivat asiantuntijat lääkäreiltä, joille raha on suuremmasta arvosta kuin tietensä. Tällaiset lääkärit laativat niin pitkiä-veiteisiä ja järjettömiä lausuntoja, ettei niitä ymmärrä kukaan, kaikkien vähemmän oikeat asiantuntijat. Joissakissa murhajuissa, jossa syytettyllä vain on ollut runsaasti rahoja käytettävissä, on syntynyt uusi mielivikaisuuslaji. Tämä ei, sanovat lääkärit, ole mitään muuta kuin tieteen prostitueraamista. Asian korjaamiseksi ehdotetaan, että laillisesti tunnustetut lääkäriyhdistykset kullakin paikkakunnalla antaisivat tuomareille listan sellaisista asiantuntijoista, joiden lausunnoilla syytettyjen mielen-tilasta vain voidaan myöntää olevan mitään tieteellistä arvoa. Tällä tavoin toivotaan voitavan ehkäistä rahan turmiollinen vaikutus, joka uhkaa saattaa koko lääketieteen huonoon maineeseen. - Kaikkialla se kapitalistinen järjestelmä tuhoaa ja turmelee: tieteen, taiteen, siveyden-mielivikaisuuden ja kaikki.

PORTAVI-ILPEYTTÄ.

Ammatikuntien loistoaikana. 16-17:lla vuosisadalla, ei porvariylpeys yhtään antanut jälkeen aatellen ja kaikenlaisten "jalosukusten" pöyhkeydestä. Oikein arvonsa tunteva kästyöläisemestari sydämensä pohjasta halveksi noita vallastäyksiä, joihan köyhiä työläisiä ja talonpoikia.

Niinpä kerrotaan juttua erästä saksalaisesta linnaoharasta. Joka oli kutsunut suutarimestarin ottamaan kengän mittaa. Suutarin tullaessa seisoi armollinen aatellisessa korkean kirjotuspulpetissaan ääressä kirjottamassa. Hän ei halunnut keskeyttää kirjottamistaan, ei edes katsonut mestarin, vaan samaankaan puhumattakaan oikaksi koipensa taaksepäin tämän mittailtavaksi.

Siiitäp mestari loikkaantui ja kääntyi heti lähtökseen. Sanoi mennessään: "Minä näykyin tulleen väärään paikkaan; täällähän tarvitaan kein hevosien kengittäjä-joshan ottais kelpo seppäkään asiaa kengittäkseen." Ja niin meni.

Suomessakin oli koko maahan mestareita vielä viime vuosisadalla. Oulussa oli esim. orja, jonka ominta-keisesta ruotsinkielon käydistä kerrotaan monta mausta kaskua. Yleisimpiä niistä lienee kertomus hänen olostaan laittamassa kuntosan laimin uuden kuveruorin asunon siustusta. Ateriansa hän kannatti kotoaan työpäikälle, jossa ruokaili. Kerrotaan sattu kuveruori paikalle hänen tuokailuajallaan ja jäl suu aukki hänsömaan miehen herkullista ateriala, wuta-ritoten sitä, että tällä oli kaikki asiat ja pöytäkalut selvää hopeaa. Leusui ääneen ihmettelynsä, kuinka Oulussa kästyöläisten kannattaja niin komcasti oloilla. Siihen vastasi mestarimme klassillisella kielellään: "Että tuhtit o' arpeeta tuhtit o' tai-

tuhtit petanit" (syödään lujasti, tehdään lujasti työtä ja otetaan maksua lujasti).

NAISET EIVAT HALUAI HAAREMIIN.

Äitien klubien yleisen neuvoston ja lasten vanhempien ja opettajain yhdistyksen kokouksessa St. Paulissa, Minn., hyväksyttiin pöytäkirja, jossa vaaditaan että kaikissa sivistys-ineissä maissa on harjoitettava yksilösuutta sodan jälkeen, ja että selväehtoinen pyrkä siinä varten on kirjotettava niihin rauhanehtoihin, jotka Yhdysvaltal tekee.

St. Paulin perheenämätien liiton odotetaan hyväksyvän saman lausunon pöytäkirjansa läheisessä tulevaisuudessa.

Ne olosuhteet, joiden kerrotaan valitsevan Saksassa, että värvätään naisia läideksi ja puhutaan avoimesti yleisestä monivaikeudesta maan kansoittamiseksi sodan jälkeen, joltivat ponsien laattimiseen.

Naiset suosittelivat, että rauhaneuvesto joka lopettaa sodan, valtuutaisi Yhdysvaltal sekä liittolaisvaltal huolehtimaan yksivioliisuuden toteuttamisesta.

ETELÄ KUNNOSTAUTUU.

V. 1916 tilastojen mukaan 31:stä Yhdysvaltain suurimmasta kaupungista, tapahtui niissä murhia keskimäärin 9.2 kutakin 100,000 asukasta kohden; edellisten viiden vuoden ajalla oli vastaava luku ollut 8.4.

Etusijalla murhin lukuisuudessa oli nyt niinkuin edellisinäkin vuosina on ollut Memphis, Tenn., jossa murhien suhdeluuku oli 89.9 kutakin 100,000 asukasta kohden eli lähes kymmenkertainen niiden 31:n kaupungin keskimäärään verraten. Toisella sijalla oli Atlanta, Ga., vaikka se onkin pitkälti jällessä Memphisistä; murhasuhde on siellä 31 kutakin 100,000 asukasta kohden, eli vain noin kolmas osa ensi sijalla olevan kaupungin saavuttamasta.

Eräs vakautuslietti arvostelee Memphisin korkeata murhaprosenttia seuraavasti: "Tuollainen ennätys saattaa huonoon vaioon ei ainoastaan Memphisin kaupungin, vaan koko maan. Kun kaupunki itse on välinpitämätön omasta surkeudestaan, ois liittohallituksen velvollisuus ryhtyä ottamaan selkoa siitä, mitkä syyt ja vaikutteet ovat aiheuttaneet moisen tilanteen, että murhia tapahtuu vertaomasti tiheimmin kuin missään muualla nykyisenä aikana."

SAI AATELIS-ARVON.

Ranskan suuret vallankumouksen edellä herätti oras neiti Dufresne Parisissa suurta huomiota kameudellaan ja ruhtinaallisella ylläilytydellä. Hänen salonkinsa oli yhäisen

na siitä ehkäistä, vaan kokoikani olen aina ollut kaikenlaista sensuuria vastaan; niin siirryin häneestä etemäksi ja lapsutin yhä kovemmasti kämmeniäni yhteen, johon kohta muutkin iltamvieraat yhtyivät ja niin salme laulajan uudestaan la-valle. Samallaista jotkut edellekin "vanhojenpikojen" solvamista.

Jotkut yleisöstä väittivät, että ne olivat hänen ainoat esiintymislaulunsa, ja että hän halua laula naimattomista henkilöistä sentähden, että hänellä itsellään on päinvastaisia kokemuksia. Sanovat hänellä elämänsä varrella olleen jo kolmannen kierroksessa.

Totisesti olet sinä puhumalava se pyhä paikka, tapernaakelissa, jossa itsekin viitsautena ja kolottuna sensuurilla ilmoittaa sa. Itse olen viitsusti pysynyt pois seltä, sillä avokoppani sensuuri on minulle sanonut: "Älä astu sinne", ettei yleisö saisi tietää kuinka suuri tyhmellini sinä olet. -X-5 Y.

LOS ANGELES.

Huono onni oli meillä "Loosissa", sillä osastomme varsinainen kirjenvaihtaja sekä kirjotuskapteeni puolestaan, toveri Antton Palo, on sa-raana. Yrityksemme kilpailu siis meni vilttyyn, vaan toivon pikasta paranemista, että joutuisi pian heiluttamaan kynää, sillä kirjenvaihtajaa tarvitaan ja toveri Palo on silinä tehnyt tehtävänsä rehellisti.

Osaston kokous viime sunnuntaina, 27 p. tammik, onnistui erittäin hyvin pitkältä alkaa, vaikka saatiin sitä kyllä oikein ylimääräinen käsky saapu jokaisen ja se vähän tep-sikin. Mutta ei nyt västyä heti, vaan jokainen koettakamme innoitaa lähimmäisemme mukaan, ja käydään kokouksissa oikein ahkerasti kaikki, eikä ainoastaan virkailijat, kuten viime aikoina on ollut. Edellinen järjestäjä harmitteli sitä, kun sai yksin tunti-kansia "nökittää" ennenkuin joku uskalsi pistää nenänsä ovesta sisäl-le. Sellainen "toiminta" luonnollisesti tekee henkilö, joka on kokouksien toimeenpanija, aivan haluttomaksi edes alkanneen mitään. Aikämme nyt uudelle järjestäjälle tehkö sellaista ikävää toimintaa, vaan jokainen sponsumme itsemme "Labor Temp-lille" joka toisena ja neljätänä sunnuntaina, sekä ottaakamme tarmolla osaa asiain käsitteilyyn. Virkailijat saatiin myös tässä kokouksessa oikein joutuiin, joten jo näytti, että eivät kai enään Loosissa kaikki tahdo aina levätä.

Helmi-kuun loppupuolella on meillä vuosijuhla ja se kahdestoitaa juh-la meidän osastolla. Komitea tu-huax jo täydeillä höyryillä, joten varmaan saamme hauskan illan pitkältä alkaa.

Entisiä osastomme jäseniä on sa-punut paikkakunnalle: toverit Miilia ja Axel Lähde ja Anni Rytönen. Tervetulemaan takaisin! Saamme-pa virkistystä toimintaamme!

Pikku huomautus niille henkilöille, jotka tahtovat häiritä osaston koko-usta omilla tuohullaan jonkun kopla-kunnan hyväksi, että vaikka ois mistä asti matkustanut agitaatorina, niin pitäisi kuitenkin olla malttia ajatella, että osaston kokousta ei ole laitetu miksiäkään "tuplajuu" kokouksekse, vaan käytetään aika osaston ja sosialistisen liikkeen asiain pohti-miseksi.

Kova pyörremyrsky kävi Pasade-nassa, lähellä Los Angelesia, rikkoen taloja ja särkien yhden kuolihuoneus-ton osan aivan pilalle, sekä vieden kirkosta seinän. Se oli ensimmäinen tälläni mitä koskaan on tapahtunut, joten se sai ihmiset ihan kauhuun valtaan.

En ole kuullut jos yhtään henkilöä on surmaantunut vaikka ovat jotkut hevemmin loikkaantuneet.

No, nyt tytöt ja pojat, liittykääppä osastoon, sillä ei nyt tarvitse enää pelätä niitten monenlaisien veromerkkien ostoa, sillä ne maksetaan osaston kassasta. Siis: kaikki mukaan luokkamme puolesta taisteluun! -Vä-lhäikainen kirjuri.

Kansankirjeitä

CALIFORNIA

FORT BRAGG.
Sunnuntai-ilalla, 27 p. tammik, oli Toveri Klubin ompeluseuran toimesta haallila ohjelma ja myyjäisillama, josta tulot lahjoitetaan orpojen Vil-ho Jylhän lääkärikustannusten suorittamiseksi. Ohjelmaa oli monta laja: Alussa selosti F. O. Hyväri tämän orpojen elämänhistoriaa ja tulkitsi niiltä yhteiskunnallisia syytä, jotka aiheuttavat näitä seurauksia. Esitet-tiin myös useita lauluja ja runoja. Laulajista eniten mieltäni kiinnitti muuan jo elätäneen näköinen mies-henkilö. Ei hänen lauluineensa ol-kenkaan tunnut sopivan tähän ilan-vahtoon. Kuulosti niin peräti van-halta, naisykupuolta alentaavalla. Pie-nenä lapsena ennen vanhassa maassa muistan viimeistä hoipotelevisen, Ky-lhän raitilla kädet kaulalla kävelievin "folkkutimien" laulavan tällaisia lau-luja seikkailijoille, jotka tuomari t-ol kahdelle tai kolmalle tuominnat lapsen-ruokkaa maksamaan. Kun hänen lauluaan oli yllä ja kun meillä ta-vallisesti vaaditaan esittäjä sohta-miseen laulle, niin aloin lyömään kämmeniäni yhteen kuin hevojen ka-vioita. Vieruskumppanini koetti mi-

BERKELEY.

Näytöskappale "Nuorun" näytel-tiin Toveri Tuvan näyttämöllä lau-antai-ilana, tammik. 25 p. Kappale on Ivari Vapaan suomentama; se puoli kappaleesta on luonnollinen. Mutta kappale itse on näyte keski-talukan "nuorten taitelijajoukon ris-telievästä" unelmista, joissa skote-laan novellit ja vakavampi yhteis-kuntaoppi siikin jokin. Kappaleen kirjottajan osa saavuttasi osottaa keski-talukan kirjailijajouluun avuonta käsitteiden rotika rakkaudesta ja su-kuptulimoraalista. Vaikka hän use-aassa kohti roolissaan ja toisissa roo-lessa lausun sellaista, jota sosialistit-kän sanovat "sukupuuolusteluista, niin kokonaan varmentamattomaksi jää aviolitokysymyksen peruspohja edes keski-talukan näkökannalla-puhumat-takaan "uudemmanaikaisesta" pohjas-ta, josta usein mainittin - ja joka näyttää innoistaneen suomentajaakin kappaleen käänntimessä. Siitä joh-tuu pistävän lohoittava tunne "su-kupuolista nautinnosta ilman seu-rakkuksia" - joka tympäise tai mieltel-tä katsoja sinä määrin, mitkä ta-solta hän sitä katselee.